

Tid Måndagen den 4 september 2017
kl. 13.00 – 14.40

Plats Gamla Biblioteket, Tekniska Nämndhuset

Justerat

Stefan Mattsson

Dolores Back

Närvarande**Ledamöter:**

Stefan Mattsson (SRF), ordföranden
Dolores Back (HSO/NHR), vice ordföranden
Amir Amirrazi (DHR)
Britt-Marie Karlsson (HSO-FEB)
Eva Söderbärj (HSO/FUB)
Britt-Inger Stjernström (HSO/R)

Anmält frånvaro:

Jesper Kihlberg (HSO/ÅSS)

Tjänstemän:

Rådets sekreterare Julia Steen
Louise Rohmer enhetschef från fastighetskontoret
Föredragande Louise Englund från miljöförvaltningen
Föredragande Anneli Hilmersson från stadsledningskontoret

§ 1**Val av justerare****Beslut**

Rådet utser vice ordförande Dolores Back att tillsammans med ordföranden Stefan Mattsson justera dagens protokoll.

§ 2**Dagordningen fastställs**

Dagordningen godkänns med följande tillägg under punkten övriga frågor:

- Information om nominering till Sankt Julianpriset 2017

- Återkoppling gällande anläggningen i Rågsved (Isberget)
- Datum för gemensamt möte med idrottsnämndens funktionshinderråd
- Information om utrymningsvägar på hotell

§ 3

Föregående protokoll

Rådet godkänner protokoll nr 6/2017 som läggs till handlingarna.

§ 4

Inkomna skrivelser och protokoll

Följande protokoll anmäls och läggs till handlingarna:

Protokoll nr 4/2017 från funktionshinderrådet för trafiknämndens och Stockholms Stads Parkering AB

§ 5

Inkomna remisser

Inga remisser att anmäla.

§ 6

Ärenden tagna på delegation

Inga ärenden tagna på delegation.

§ 7

Elektromagnetisk strålning

Louise Englund, miljöinspektör från miljöförvaltningen, informerar om hur miljöförvaltningen arbetar med frågor om elektromagnetisk strålning, vad elektromagnetisk strålning är och var det finns samt om det är farligt.

Elektromagnetisk strålning består av elektriska och magnetiska fält. Det finns inga gränsvärden eller riktvärden, däremot ett rekommenderat maxvärde. Magnetfält återfinns konstant omkring oss såsom i solarium, tågagnar, elektriska apparater och vid kraftledningar. Under kraftledningarna uppmäts värdet till 10-12 mikrottesla (μT), genomsnittliga värden i bostäder är 0,05-02 μT och vid 100 μT kan det vara skadligt.

Strålningens styrka avtar med avståndet, exempelvis är det 0,2 μ t cirka 150 meter bort från en kraftledning till skillnad från för 10-12 μ t direkt under. Magnetfältet kring en uppsatt antenn sträcker sig i en cirka 2 meters radie i luften, så att det inte ska påverka eller vara farligt att befinna sig varken över eller under antennen. Strålningen har kort räckvidd och avtar snabbt när avståndet ökar.

Rådet frågar hur miljöförvaltningen arbetar med förebyggande arbete?

Louise svarar att miljöförvaltningen arbetar främst med anmälningar samt att besvara frågor från allmänheten. Man arbetar inte med tillsynsarbete eller direkt förebyggande arbete. Strålsäkerhetsmyndigheten har utfört en mindre studie där resultatet tyder på att värdet i bostäder inte har höjts mellan åren 1994-2011.

Rådet frågar vilka kroppsdelar som påverkas och vid vilken nivå av strålning som kroppens nervsignaler påverkas? Hur kan man skydda sig?

Louise svarar att enligt forskningen kommer man i vardagen inte upp till de nivåerna som anses vara skadliga. Det har skett omfattande forskning inom området men forskningen visar inte ett säkert samband mellan att elektromagnetisk strålning och att det är farligt. Det finns dock korrelation mellan exponering för magnetfält över 0,4 μ t och leukemi hos barn. Det har visats i flertal studier. Studierna utgör grund för vetenskaplig misstanke om koppling mellan förhöjda magnetfältsnivåer i hemmet och ökad risk för barnleukemi.

Rådet kommenterar att lokförare som nästan dagligen arbetar i en miljö med elektromagnetiska fält påverkas negativt. Ett flertal studier visar att lokförare har fått cancer (leukemi). Mycket forskning visar att strålningen är skadlig. Rådet ger även exempel på att privatpersoner har tvingats flytta till följd av elkänslighet efter att antenner har satts upp i närheten av/i direkt anslutning till deras bostad.

Louise svarar att forskningen är oklar inom området, resultaten är inte samstämmiga och inget direkt orsakssamband kan visas. Det är därav inget som tyder på att strålningen är farlig men motsatsen kan inte heller påvisas. Gällande elkänslighet har forskningen inte kunnat visa ett samband till elektromagnetisk strålning eller hittat orsaken till elkänslighet.

Strålsäkerhetsmyndigheten bevakar forskningen i världen och tar fram relevant forskning och studier med solida källor, exempelvis rapporten från världshälsoorganisationen (WHO).

Rådets övergripande kommentarer

Rådet understryker att mycket forskning visar att det är skadligt med elektromagnetisk strålning och hänvisar till exempelvis rapporter och information från strålskyddsstiftelsen.

Vidare framhåller rådet att det är viktigt att kontroller sker vid uppsättning av antenner.

Rådet belyser frågan gällande elbilar och elektromagnetisk strålning. Rådet undrar hur strålningen är i relation till elbilar samt dess laddningsstationer och ifrågasätter hur eventuella strålningsrisker kontrolleras. Idag finns omfattande diskussioner gällande utsläpp från diesel- och bensinbilar och elbilar rekommenderas i högre grad.

Rådet tackar Louise för informationen.

§ 8

Hörseltekniska hjälpmedel i Stadshuset

Anneli Hilmerzon, enhetschef från stadsledningskontoret, informerar om vilka hörseltekniska hjälpmedel som finns i Stadshuset samt om pågående förbättringsarbete.

I flertalet utbildningslokaler, både i stadshuset och i vissa på fastighetskontoret, finns diverse hörseltekniska

hjälpmedel såsom hörselslinga, myggor och handmikrofoner. I vissa sammanträdesrum finns mikrofon vid varje bord som även går att koppla in till ett eget headset.

En mätning har genomförts för att kartlägga eventuella störningar. Mätningen visade varierande resultat och en ny mätning kommer att genomföras med ett annat mätinstrument som är bättre kalibrerat. Åtgärder som vidtagits är bland annat att gammal utrustning har tagits bort för att förebygga störningar och nya frekvenser används idag. Många av de gamla frekvenserna störde ut andra och kunde påverka/snappas upp av hörapparater. Det ska även understrykas att inga större ingrepp kan ske i Stadshuset såsom att lägga hörselslingor under golvet.

Det finns även portabel utrustning för utlåning. Den är dock svåransvänd då detta sällan används och fel frekvens kan vara inställd.

Rådets kommentarer

Rådets ordförande informerar om ett sammanträde där ledamöter från både en nämnd och deras råd för funktionshinderfrågor deltog och ljudanläggningen inte fungerade i lokalen. Det resulterade i att ledamöterna blev tvungna att byta lokal. Hur kvalitetssäkrar man produkterna som används i stadshuset?

Anneli responderar att det är en bra fråga och en eventuell åtgärd kan vara att lägga till årliga kontroller då frekvenser kan ha justerats eller ändrats för att undvika likande situationer.

Rådet påpekar att det är bra att frågan nu har kommit upp och tackar Annelie för informationen.

§ 9**Bevakningslistan**

Louise Rohmer informerar om följande:

- **Stadshuset** - Man håller nu på att se över olika alternativ och efter att beslut är fattat kan en föredragning vara aktuellt.
- **Stadsmuseet** - Projektet beräknas vara klart under våren 2018.
- **Tekniska nämndhuset** - Under hösten 2017 kan det vara aktuellt med en föredragning gällande olika förslag.
- **Medborgarhuset** - Fördröjt cirka 2 år.
- **Liljevalchs konsthall** - Daniel Sahlin har slutat på fastighetskontoret och därav inte längre ansvarig för projektet.
- **Tillgängliga naturreservat** - Rådet undrar vilka åtgärder som tagits och vilken utveckling som skett gällande förbättrad tillgänglighet i Nacka-reservatet. Louise Rohmer tar med sig frågan.

Bevakningslistan uppdateras med denna information.

§ 10**Förberedelse inför möte med fastighetsnämnden
den 17 oktober 2017**

Rådet ska träffa fastighetsnämnden den 17 oktober 2017.

Till det mötet lämnar rådet följande

frågor/diskussionspunkter:

1. **Separat punkt för tillgänglighetsfrågor i budgeten**
Finns det möjlighet att budgetera för tillgänglighetsfrågor i en separat punkt?
2. **Parklekar**
Hur har arbetet fortskridit gällande parklekarna och hur ser ansvarsfrågan ut?
3. **Användningen av begreppet tillgänglighet**
Rådet önskar en diskussion angående användningen av ordet tillgänglighet för funktionsvariationer. En

ökad medvetenhet behövs vid användning av begreppet. Vem har mandat att använda ordet samt hur och i vilka sammanhang ska/bör det användas?

§ 11

Gemensamma frågor med idrottsnämndens råd för funktionshinderfrågor

Inga frågor tas upp denna gång.

§ 12

Övriga frågor

Information om nominering till Sankt Julianpriset

Rådets sekreterare informerar kort om att man nu kan nominera en kandidat till Sankt Julianpriset 2017 och skickar länken för nomineringen till rådets medlemmar.

Återkoppling om anläggningen i Rågsved, Isberget:

Tomas Lennartsson, projektledare, från fastighetskontoret har informerat att Rågsved är nu besiktigad och klar. Rådet önskar att besöka anläggningen. Rådets sekreterare kommer att undersöka möjligheten att göra ett studiebesök på anläggningen.

Datum för gemensamt möte med idrottsnämndens funktionshinderråd:

Gemensamt sammanträde med idrottsnämndens råd för funktionshinderfrågor kommer att hållas den 6 november 2017 kl. 13:00 i lokalen Aten, Götalandsväg 230. Förvaltningscheferna från båda förvaltningarna kommer då att medverka. Rådets ordinarie rådssammanträde den 6 november ställs därav in.

Information om utrymningsvägar

Rådet uppmärksammar frågan om information om utrymningsvägar för rullstolsburna på hotell. Efter besök på Elit hotell i Stockholm uppmärksammades att en karta över utrymningsvägar finns men ingen vidare information var personer i rullstol ska ta vägen. Vid påpekade av detta gav hotellet bra respons. Rådet lyfter frågan vem som är

ansvarig/bevakar detta i relation till både statliga samt privata verksamheter.

Vid protokollet

Julia Steen